

ՔԱՐՈՉԽՈՍԱԿԱՆ

Տ. ԻՍԱՀԱԿ ԱՔԵՂԱ ՊՈՂՈՍՅԱՆԻ ՔԱՐՈՁԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ ՄԱՏՈՒՑՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(11 նոյեմբերի 2007 թ.)

«Իսկ երբ Հիսուս լսեց, նրան պատասխանեց և ասաց. «Մի՛ վախեցիր, միայն հավատա՛, և նա կապրի»»:

(Ղուկ. Ը 50)

Միրելի հավատացյալներ,

Քիչ առաջ օրվա Ավետարանական ընթերցվածը մեր առջև բացեց մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի կյանքի և տնօրինականքի մի դրվագ ևս: Երկրորդ անգամը լինելով Ղուկասու Ավետարանի մեջ մենք ականատեսն ենք, թե ինչպես Քրիստոս բազում-անհամար բժշկություններից զատ, բացորոշ կերպով հրաշագործում է. ննջեցյալը աստվածային անշեղ և արդար օրենքների մխիթարական ներգործությամբ հարություն է առնում: Մարդկային մտառության սահմանն անկարող է որևէ կերպ իր հայեցողության կենտրոնում պահելու այն ամենը, ինչ որ կանխագետն Աստված ամբողջական կերպով Իր իշխանության մեջ է հաստատել: Առավել հասկանալի դարձնելու համար Իր հատկանշական երկրային կյանքն ու հղկելու, վերանորոգելու, բարձրացնելու համար մեր հոգևոր ճաշակը, Քրիստոս մեկ հորդոր, մեկ պատգամ է հղում մեզ՝ «Հայրուսի աղջկա» հարության պատմությամբ. «Մի՛ վախեցիր, միայն հավատա՛ և կապրես»:

Ամենքը լալիս ու ողբում էին նրա վրա... ծաղրում էին, որովհետև գիտեին, որ աղջիկը մեռած է (հմմտ. Ղուկ. Ը 52-53): Եվ ամենքին դուրս հանելով՝ բռնեց նրա ձեռքից, գոչեց և ասաց. «Վեր կաց, կանգնի՛ր, ով մանուկ»: Եվ նրա հոգին վերադարձավ, և մանուկը իսկույն կանգնեց (Ղուկ. Ը 55):

Ղուկաս Ավետարանիչը, բավականին նրբությամբ ներկայացնելով ժամանակի խոռվահույզ վիճակը, մարդկային անկատար ջանքի ու կամքի բարոյակրոնական կախման անհրաժեշտությունն Աստծուց և Քրիստոսի հեղինակավոր մասնակցության հրաշալի իրողության անհրաժեշտությունն ու կարևորությունը մարդկության պատմության մեջ, հորդում է մեզ՝ ընտրելու ճշմարիտ ճանապարհը, ճիշտ ուղու վրա բերելու մեր ներքին հոգեկան ապրումները, խորամուխ լինելու արտաքին աշխարհից դեպի մեր ներքին անձը՝ գործունյա հավատքով և զորացյալ ուժականությամբ, որ է՝ քրիստոնեական բնավորության իսկական հավասարակշռությունը:

Ահավասիկ, այս նկատի ունի մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսը՝ ասելով՝ մի՛ վախեցիր, միայն հավատա՛:

Ավետարանիչների շարքում լինելով համեմատաբար ավելի մատչելին ու բացատրասերը, Քրիստոսի կյանքի բարեպաշտ ճշմարտությունները փոխանցելու ճա-

նապարհին, Ղուկաս Ավետարանիչն, այդուհանդերձ, չի խոսում Հայրոսի ունեցած ապրումների մասին, թե որքան մեծ և խորն է ծնողական սիրո զգացական աստիճանը, որքան կարևոր նշանակություն ունի ծնողի և «հոր» հավատքը և օրինակը զավակի կյանքի մեջ, այլ շտապում է մատուցելու ուրախության բաժակը՝ հիշեցնելով ու հասկանալ տալով, որ մեզ պարտ է նախ Աստծուն հուսալ:

«Մի՛ վախեցեք, հավատացե՛ք և կապրե՛ք»։ քրիստոնեական կյանքի ողջ վարդապետությունն է խարսխված այս հենքի վրա, որովհետև լույսն ամենուր լույս է և լուսավորում է: Ամենասերն Աստված ողջ մարդկության ընթացքն ուղղում և ուղղորդում է դեպի մի՛ նպատակ, ուր նախքան մեր խնդրելը Աստված կանխավ գիտե, թե ինչ է մեզ անհրաժեշտ (հմմտ. Մատթ. Գ 7), ուր յուրաքանչյուրը պետք է շահեցնի իրեն հանձնված քանքարը (Մատթ. ԻԷ 14) և ուր փորձության ժամին, ամբողջական ազատության մեջ հոգևոր ընթացքը կանխատեսում է և հոգեղեն վերազարթոնք, քանի որ այս դեպքում հաղթահարված է այլևս ժամանակի և տարածության, ճշմարտության անմնացորդ, բայց անվերջանալի թվացող փնտրտուքը:

Մա այլ բան չէ, եթե ոչ մարդու կամքի համերաշխորեն ներդաշնակում Աստծո կամքի հետ, եթե ոչ՝ կյանքի հաղթանակը մահվան նկատմամբ, եթե ոչ՝ վերականգնվող և վերագտնվող քրիստոնեական ինքնություն: Եվ ինչպես որ Ղուկասու Ավետարանում հիշատակվող աստվածատես մարմինը կենդանացավ, այդ կերպ էլ բոլոր այն քաջարի նահատակները, որոնց արյան ուղին գծեց դեպի երկինք տանող հոգևոր-բարոյական այն ճանապարհը, որի վրա իրենց ունեցած բոլոր կարգավիճակներում իբրև մեն-մի բանավոր, բայց խոսուն ավանդություններ բարձրացան մեր հոյակերտ եկեղեցիները: Եվ այսօր էլ մեր ժողովրդի անցած ճանապարհի առլեցուն դրվագների միջից նույնքան իրական և անառարկելի մեզ են ուղղված մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի ասես հետևյալ խոսքերը. «Ո՛վ հայ ժողովուրդ, մի՛ վախեցիր, միայն հավատա՛, և կապրես», որովհետև արդեն իսկ ապրում ես թե՛ գոյությամբ և թե՛ մանավանդ հոգևոր կյանքի փորձառություններով:

Հայ ժողովուրդն իր արյան մեջ մշտապես ունենալով հարության ավետիսը, միշտ էլ կարողացել է հաղթահարել իրեն բաժին ընկած փորձություններն ու վտանգները, հաստատել հոգևոր-ազգային և ազգային-կրոնական ավանդույթներ ու չափանիշներ, որպիսիք հավասարապես սուրբ են, անփոփոխ և անկորնչելի, և բոլոր նրանք, ովքեր չեն բաժանում այս հոգևոր ուրախությունը, օտար են, անհարազատ, պիղծ ու բարեկամ աներևույթ թշնամիներին, որովհետև չկամեցան մաս և բաժին ունենալ ա՛յն փրկության բաժակից, որը մեր Տեր Հիսուս Քրիստոս իր առաքյալների և աշակերտների միջոցով ուղղեց հայոց հաղթական ազգին, որովհետև չկամեցան տեսնել ինքն իրեն վերագտած Եկեղեցի, ժողովուրդ և հայրենիք, պատգամով, օրինակով, հիշատակով և անմահ հավատքով, որովհետև վախեցան, չհավատացին և չընդունեցին ապրելու, որով և փրկվելու հրավերը, հետևաբար ո՛չ լույսը տեսան, ո՛չ լուսավորողին՝ հարատևելով խավարի մեջ:

«Մի՛ վախեցիր, միայն հավատա՛ և կապրես»։ Քրիստոնեական կյանքի այս նշանաբանով մեր սրբազան նախնիք ապրել են և հավիտյանս արժեվորել իրենց կյանքի մեն մի սուրբ վայրկյանը՝ ստեղծելով և փոխանցելով այնպիսի հոգևոր արժեք-

ներ, որոնք այսօր էլ անխախտ են, հաստատուն և մեծագույնս կենցաղավարելի ո՛չ միայն հայ, այլև համա՛յն մարդկության դիտակետից:

Այժմ ժամանակը մերն է, սիրելի հայորդիներ. ժամանակն է, որպեսզի մեզանից յուրաքանչյուրը մեր հայրերի օրինակով տնօրինի մեզ հանձնվածը, շահեցնի մեր քանքարը զավակի՝ իրավունքով, այն զավակի՝, որը ժառանգել է մի մեծ և հարուստ պատմություն, մի չքնաղ երկիր, որը տուն է մեզ համար՝ հայրենի և հայրենավանդ:

Այսօր մեծապես ուրախալի է, ոգևորիչ և հավասարապես գոտևորող, երբ կազմավորվող բազում հոգևոր օջախներին, հաստատություններին ու բարձրացող եկեղեցիներին զուգընթաց հոգևոր վերազարթոնք է ապրում մարդը, հայը. մեր ժողովրդի զավակները պատրաստակամ են իրենց հոգևոր, գոյավոր ներկայությամբ ապրելու, հավատքով արժեվորելու իրենց կյանքը, սրբագրելու իրենց հոգու հայացքը առ Ամենաբարին Աստված, առ իր նմանը և առ սեփական անձը, որովհետև մեկ Աստված կա հայ ժողովրդի համար՝ Հիսուս Քրիստոս, մեկ հավատք և մեկ Եկեղեցի, որ հոգևոր օրրան է և օրորոցը թե՛ մեր ծննդյան և թե՛ բարի, ազնիվ ու լուսավոր երազների:

Արդ, աղոթենք, սիրելի՛ հավատացյալներ, որպեսզի Մերն Աստված հավիտյանս անխախտ պահի Ամենայն Հայոց Հավերժարան Սուրբ Էջմիածինը, հայ ժողովուրդն ու Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին, որտեղից այսօր էլ համայն աշխարհի խաղաղասփյուռ դողանջների միջից մեզ են ուղղվում մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի խոսքերը.

«Մի՛ վախեցեք, այլ միայն հավատացե՛ք և պիտի ապրեք»:

«Շնորհք, սէր եւ խաղաղութիւն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի եղիցին ընդ ամենեսեանս. Ամէն»: